Orientering om Bleikvassli Gruber AS

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Hemnes kommune	25.11.2026	46/26

Saksbehandler Torbjørn Berglann
Arkivkode FE-033
Arkivsaknr 23/391 - 55

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse om Bleikvassli Gruber AS til orientering.
2. Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret til orientering.

Vedlegg
Kommunedirektørens orientering om Bleikvassli Gruber AS - sladdet

Saksopplysninger
Kontrollutvalget har bedt kommunedirektøren orientere skriftlig og muntlig om Bleikvassli Gruber AS. Redegjørelsen skal gi informasjon om saksgangen fram mot kjøpet av Store Knausen, om Bleikvassli Gruber AS oppfyller kravene som kommunen stilte ved kjøpet og hvordan kommunen ser til at kravene etterleves.

Som det går fram av redegjørelsen, så var bakgrunnen for kjøpet av Storknausen at Bleikvassli Gruber AS hadde likviditetsutfordringer og ønsket å selge Store Knausen for å bedre likviditeten. Formannskapet behandlet saken 4. og 5. februar, saken var lukket og dokumentene unntatt offentlighet i møtet 4. februar. Formannskapet behandlet to saker, begge med sladdet tittel. I formannskapet 4. februar ble det ifølge kommunedirektøren stilt betingelser for kjøpet, disse ble frafalt i møtet dagen etter. Kommunen kjøpte bygningen for 2,7 millioner kroner, basert på en fersk verdi- og lånetakst og en verdivurdering. Bygningen ble kjøpt uten andre krav enn at den skulle være fri for heftelser.

Kommunen så et potensial i Store Knausen som en ressurs for Bleikvassli-samfunnet. Ifølge komunedirektøren har ikke kommunen lyktes med å få noen interessenter til å ta i bruk bygget. På grunn av kommunens økonomiske situasjon, er det i forslaget til budsjett for 2026 foreslått å selge mest mulig kommunal eiendom som ikke er i bruk, inkludert Store Knausen. Bygningen ligger til salgs for 1,7 millioner kroner.

Kommunedirektøren redegjør også for en sak som ble behandlet i formannskapet 11. februar. Saken ble fremmet av et medlem av et formannskapsmedlem og har ifølge kommunedirektøren tittelen "Anmodning om grep i forbindelse med videre drift av Bleikvassli Gruber". Det er trolig sak 18/25, tittelen på saken er sladdet. Ifølge redegjørelsen fra kommunedirektøren er saken en generell oppfølging av Bleikvassli Gruber AS. Kommunedirektøren gjengir vedtaket i redegjørelsen. Hun gjør oppmerksom på at sakene om Store Knausen 4. og 11. februar gikk for lukkede dører og at dokumentene var unntatt offentlighet. Konsek har vurdert opplysningene i redegjørelsen og kommet til at det er lite som kan unntas offentlighet. Vi har likevel sladdet deler av vedtaket datert 11. februar, dette er begrunnet i sekretariatets vurdering, jf. offentleglova § 13 jf. forvaltningsloven § 13 2. ledd.

Kommunedirektøren vil orientere i møtet.

Sekretariatets vurdering
Kommunedirektørens redegjørelse gir etter sekretariatets vurdering tilstrekkelig informasjon til kontrollutvalget om vurderingene som lå bak kjøpet av Store Knausen. Det ligger ikke til kontrollutvalget å ta stilling til om vurderingene var riktige, eller om vedtaket var hensiktsmessig. Kontrollutvalget kan ta redegjørelsen om saksgangen til orientering.

Saken avdekker likevel to læringspunkt for kommunen:

1. Mangler i møteinnkalling og i møtebok/møteprotokoll når formannskapet behandler saker unntatt offentlighet og lukker møter.
2. Utfordringer med rolleforståelsen i eierstyringen.

Lukking av møter
Formannskapet behandlet tre saker i møtene 4. og 11. februar, som ikke var oppført på sakskartet med tittel, der saken var lukket og dokumentene var unntatt offentlighet.

- Saker som står på sakskartet til et politisk utvalg skal være kjent for innbyggerne, jf. kommuneloven paragraf 11-5. Hvis tittelen på en sak sladdes, vet ikke innbyggerne hvilke saker de folkevalgte organene har til behandling. Eventuelle parter i saken blir heller ikke kjent med at saken deres er til politisk behandling, noe som kan redusere partens mulighet til å ivareta sine interesser. Hvis tittelen avslører taushetsbelagt informasjon, bør den endres, slik at hele eller deler av den likevel kan være offentlig.
- Når et møte lukkes, så skal det fattes et vedtak om det, som er begrunnet med en lovhjemmel. Lovhjemmelen gir informasjon om hvilket rettslig grunnlag man har for å lukke møtet. Det er møtedeltakerne som tar stilling til om møtet skal lukkes. Avstemmingsresultatet skal føres i møteboka/møteprotokollen. Møtene var lukket uten at verken lovhjemmel eller avstemmingsresultat var oppført i møteboka.

Eierstyring
Som nevnt, gjør kommunedirektøren oppmerksom på at sakens dokumenter var unntatt offentlighet da sakene om Bleikvassli Gruber ble behandlet i 4. og 11. februar 2025. Ut fra dagens situasjon er det få opplysninger som skal unntas offentlighet. Vi har likevel sladdet deler av opplysningene i formannskapets vedtak 11. februar. Vi har vurdert at ett av punktene er styreleders ansvar, andre punkt er styrets ansvar og enkelte er daglig leders ansvar å håndtere. Vi viser ellers til KS' anbefalinger om god eierstyring. Her står det blant annet:

- Kommunen skal styre gjennom eierorganet, ikke gjennom den daglige driften.
- Eier skal sette mål og rammer, ikke drive detaljstyring.
- Styremedlemmer representerer ikke kommunen. Medlemmer av styrer representerer bare seg selv, ikke noen av eierne, og skal ivareta selskapets interesser til det beste for alle eierne.

Med sitt vedtak fra 18. februar går formannskapets utover rollen som eier og inn på styrets, styreleders og daglig leders ansvarsområder.

Konklusjon
Saken viser at kommunen ikke følger bestemmelsene i kommuneloven om offentlig saksliste, føring av møtebok og prosedyrene for å lukke møter. Dette kan rettes opp gjennom opplæring og gode rutinebeskrivelser. Eierstyringen kan styrkes gjennom folkevalgtopplæringen.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget gjør kommunestyret oppmerksom på saken, slik at kommunestyret kan sette i verk de tiltakene det mener er nødvendig.